

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de heer drs. S.A. Blok
Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Platform Bijzondere
Opsporingsdiensten

Fiscale Inlichtingen- en
Opsporingsdienst
Bernadottelaan 13
3527 GA Utrecht
Postbus 19266
3501 DG Utrecht

Secretariaat Platform BOD-en

T:

M:

Email:

Datum

26 juni 2017

Bijlagen

1

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Betreft

Conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Strafvordering in het algemeen) en het conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Het opsporingsonderzoek).

Excellentie,

Naar aanleiding van uw brief van 7 februari 2016 met kenmerk [REDACTED] stuur ik u hierbij het advies van het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten inzake het conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Strafvordering in het algemeen) en het conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Het opsporingsonderzoek).

Langs deze weg wil ik u bedanken voor de in de afgelopen twee en een half jaar geboden gelegenheden om in het kader van het wetgevingsprogramma Modernisering van het Wetboek van Strafvordering input te leveren vanuit de opsporingspraktijk van de Bijzondere Opsporingsdiensten (hierna de BOD'en) ten behoeve van de conceptwetsvoorstellen in de diverse overlegvormen.

Het advies van het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten met betrekking tot de hiervoor genoemde conceptwetsvoorstellen is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Het advies gaat met name in op de inhoudelijk juridische aspecten van de voorgestelde wetwijzigingen en de consequenties voor de effectiviteit van het opsporingsproces en ziet minder op de in het voorstel beschreven en verwachte impact die de wijzigingen op de organisaties zullen hebben.

In deze brief wil ik met name ingaan op de aspecten modernisering, het aanpassen van het wetboek aan de eisen van deze tijd maar zeker ook aan die van de toekomst, en het vergroten van de effectiviteit van de opsporing met waarborging van de rechten van de burger zoals in de contourennota beschreven.

De voorgestelde gelijkschakeling van de bevoegdheden van de opsporingsambtenaren van de BOD'en met bevoegdheden van de opsporingsambtenaren van de Politie, sluit aan bij de veranderde taken van de BOD'en, andere vormen van georganiseerde

Het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten is het samenwerkingsverband van de vier bijzondere opsporingsdiensten (FIOD, ILT/IOD, ISZW-DO, NVWA-IOD), het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie, de Dienst Landelijke Recherche van de Nationale Politie, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie is hierbij aangesloten.

(financiële) criminaliteit en dadergroepen, grote financiële belangen en de verdere professionalisering van de BOD'en. Deze nieuwe bevoegdheden dragen zeker bij aan een effectievere taakuitoefening van de BOD'en.

Ook het voorgestelde artikel inzake heimelijke bevoegdheden opsporing in open (internet)bronnen, dat opsporingsambtenaren de bevoegdheid geeft om zelfstandig op internet te rechercheren, draagt bij aan een effectiever opsporingsproces van de BOD'en en doet recht aan de verandering en belangen m.b.t. financiële fraude, witwassen, corruptie en ondermijning.

Dit geldt ook voor de voorgestelde bepaling inzake het getuigenverhoor door opsporingsambtenaren waarbij een verschijningsplicht en antwoordplicht voor de getuige wordt ingevoerd, doordat de rechter-commissaris kan worden verzocht een beschikking met die strekking aan de getuige af te geven.

Naast deze positieve aspecten constateer ik echter ook dat een aantal grote uitdagingen die de huidige maatschappij aan de opsporingspraktijk stelt, naar mijn mening (nog) niet toekomstbestendig worden opgelost door het huidige conceptwetsvoorstel. Het voorstel beperkt zich op een aantal punten tot codificatie van bestaande jurisprudentie en komt niet met echt nieuwe, toekomstbestendige oplossingen. In die zin is het voorstel als behoudend aan te merken. De (digitale) wereld verandert snel en vraagt enkele aanpassingen om nu en in de toekomst hoofd te bieden aan de georganiseerde criminaliteit, cybercrime en de internationale component van financieel economische criminaliteit.

Zo wordt ten aanzien van de bevoegdheden tot verkrijging van gegevens die zijn opgeslagen in de cloud, waarbij niet bekend is waar op de wereld die gegevens zich op enig moment bevinden, geen nieuwe oplossing aangedragen. Deze behoudende instelling werkt – in de toekomst maar ook nu al – belemmerend voor de effectiviteit van de bestrijding van zware, georganiseerde criminaliteit, zeker ook op fiscaal en financieel-economisch gebied, en leidt ertoe dat het nieuwe Wetboek van Strafvordering op dit punt niet als gemoderniseerd en toekomstbestendig zal kunnen worden aangemerkt.

Het opsporingsproces van de BOD'en wordt door de problematiek omtrent de reikwijdte van het professionele verschoningsrecht en de procedure omtrent het beoordelen van deze informatie, in de huidige praktijk disproportioneel zwaar belast, tot het punt waar het langzaam onhoudbaar wordt. Publieke opsporing bereikt haar grenzen als er geen aanpassingen komen. Het conceptvoorstel draagt hiervoor geen verbeteringen aan. Sterker: de procedure omtrent het beoordelen van deze informatie wordt door het voorstel gecompliceerder dan onder de huidige regelgeving. De principiële dialoog over de reikwijdte vraagt aandacht en keuzes.

Het conceptvoorstel schiet naar het oordeel van het Platform bij een aantal procedurevereisten door in formele regelgeving, hetgeen een effectief opsporingsproces kan hinderen. Als voorbeelden hiervan kunnen gelden de formele bepalingen die bij wet voorschrijven hoe verhoren geverbaliseerd moeten worden en de eerder al genoemde procedure van het omgaan met informatie van verschoningsgerechtigden.

De invoering van het gemoderniseerde wetboek van strafvordering heeft tot slot grote consequenties voor de BOD'en en zal een grote implementatie-inspanning vereisen van deze organisaties. Het verheugt mij dan ook dat uw Ministerie het initiatief heeft genomen om te komen tot een ketenbrede implementatiestrategie. Dit initiatief wordt door mij van harte ondersteund.

Met vriendelijke groet,

De Voorzitter ~~Platform~~ Bijzondere Opsporingsdiensten

Directeur ~~FIOD~~

BIJLAGE 1 - bij brief met kenmerk

Reactie Platform Bijzondere Opsporingsdiensten inzake conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Strafvordering in het algemeen) en het conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Het opsporingsonderzoek).